

ОДНОКЛАСНИКИ

Ми за те, щоб був мир на землі
для всіх людей в цілому світі

Читайте у номері:

Наш заклад освіти у роки Другої світової війни.....	2-7
Сквер Героя.....	8-9
«Естафета пам'яті»: «Ми нащадки переможців! Пам'ятаємо! Пишаємось!».....	10-11
«Марафон унікальних справ» ХМОУС: «Мить життя на шляху історії».....	12-14
В пам'яті поколінь.....	15-16
Пам'ять не знає сивини.....	17-20

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

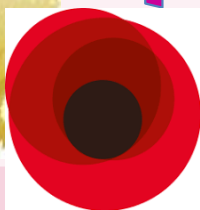
8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

Наш заклад освіти у роки Другої світової війни

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

**Ініціатор будівництва школи
Круподерева
Зінаїда Григорівна**

Під час благоустрою шкільного двору

Велика підготовча робота проводилась ініціа-

Учні школи

**Урочисте відкриття школи,
1935 рік**

У 20-30 роки розбудовувалося селище «Червоний жовтень». У приміщенні клубу, яке було занадто малим, розташовувалася початкова школа. Виникла потреба в побудові нової школи.

Весною 1935 року відбувся 1-й суботник, під час якого 150 залізничників вручну підготували місце для котловану.

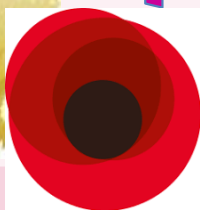
Всього лише за 72 дні виросла триповерхова школа-красуня.

Читайте продовження на наступній сторінці

ОДНОКЛАСНИКИ

Наш заклад освіти у роки Другої світової війни

Такою була школа у 1935 році

З історії заснування школи відомо, що першопочатково школу було названо «Школа №5 Південної залізничної дороги».

1 вересня 1935 року 5-а школа Південної залізничної дороги прийняла своїх перших учнів у добре обладнаних світлих навчальних класах. Це був пам'ятний день для всіх учнів та вчителів.

Перший випуск

лював педколектив з 1935 по 1960 рік. За фахом він був істориком.

До початку Другої світової війни школа встигла з 1935 зробити декілька випусків. Перший випуск відбувся у 1938 році.

Перший директор
Бондаренко
Климентій Леонтійович,
1935-1960 роки

На уроці біології

Читайте продовження
на наступній сторінці

1939-1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

ОДНОКЛАСНИКИ

Наш заклад освіти у роки Другої світової війни

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

*IV випуск 10 класу 5-ої школи
Південної залізниці*

Ще ніхто не знав про війну. І ось ця межа між миром та війною зникла, вся країна завмерла біля репродукторів. Прозвучало те страшне слово "війна".

Вчорашні учні, юнаки та дівчата, вчителі,

*На згадку про рідну школу.
Випуск 10-Б класу школи №5*

Щасливими були шкільні роки для юнаків та дівчат. Але той випускний бал випускники запам'ятали на все життя.

Молодь ходила зустрічати схід сонця і ніхто навіть подумати не міг, що в цей час на мирні міста і села нашої Батьківщини вже сипались німецькі бомби, лилась кров воїнів на кордоні і мирних людей.

Смерть розпочала свою страшну чорну справу...

*Випускники 10-А класу з класним керівником А.М. Козуєнко на ро-
машковій галявині в лісі*

перший директор Бондаренко К.Л. пішли на захист своєї Батьківщини.

Коли німецькі окупанти захопили наше рідне місто, вчителі та учні школи глибоко закопали цінне обладнання, шкільний стяг у приміщенні котельні.

Тимчасово припинився навчально-виховний процес.

*Читайте продовження
на наступній сторінці*

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

ОДНОКЛАСНИКИ

Наш заклад освіти у роки
Другої світової війни

Встров
Віктор

Томін
Володимир

Колеснікова
Євгенія

Врублевський
Віктор

Логачов
Олександр

Косенко
Леонід

Учні-захисники Батьківщини

Корнєва
Лідія

Адамянець
Дмитро

Лопарєв
Василь

Лутохін
Сергій

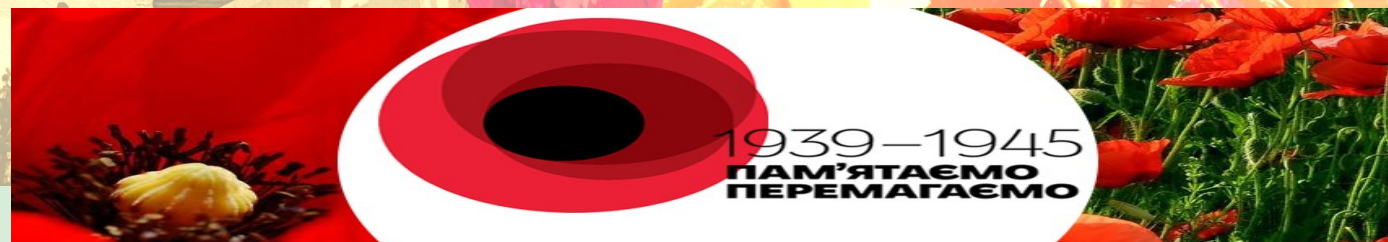

Коваль
Олександр

Зарембо
Вадим

Читайте продовження
на наступній сторінці

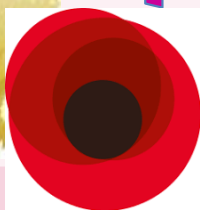

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники!

Наш заклад освіти у роки
Другої світової війни

К.Л. Бондаренко

М.К. Ходоревський

Л.С. Сухобрус

Б.І. Журавель

Л.М. Сабо

М.Б. Бляхеров

Учителі-захисники Батьківщини

Читайте продовження
на наступній сторінці

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

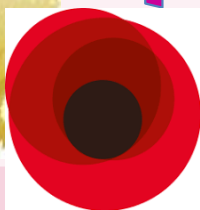
8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

Наш заклад освіти у роки Другої світової війни

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

*Учителі-фронтовики ще не встигли зняти свої шинелі...
(К.Л. Бондаренко — директор школи,
П.І. Колесник — учитель фізкультури,
І.О. Мягков — учитель історії,
М.П. Рогальов — вчитель військової справи,
М.К. Ходоровський — учитель хімії та біології.*

№137 «Повідомлення про відновлення занять у школах Харкова та області».

*Педагогічний колектив школи,
1945 рік*

Війна ще продовжувалась, було холодно й голодно, важко з зошитами та підруч-

Щодня заняття в школі розпочиналися зарядкою, яку проводив учитель фізкультури П.І. Колесник

никами. Класи були напівпусті: ні парт, ні столів. За одним столом сиділо по декілька чоловік з підручником на трьохчотирьох учнів, але всіх об'єднувало спільне бажання вчитися.

Один з краєвих загонів (4-А клас разом із класним керівником М.А. Долгополовою)

*Молоді вчителі школи,
1945 рік*

23 серпня 1943 року стало знаменною подією в житті харків'ян. Наше рідне місто було звільнено від німецьких окупантів. А з вересня 1943 року було надруковано за

Прес-центр
ХЗОШ №57

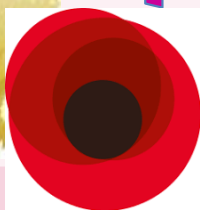

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

Однокласники!

Сквер Героя

Добродецький Анатолій Васильович народився 6 січня 1923 року у Харкові.

У 1940 році закінчив школу №3 та аероклуб у Харкові.

У 1942 році закінчив Чугуївську військову авіаційну школу пілотів.

На фронтах Другої світової війни перебував з червня 1943 року.

Всього зробив 27 бойових вильотів. У 11 повітряних боях збив особисто 3 і в групі — 8 літаків супротивника.

Загинув 10 серпня 1943 року в боях за визволення Харкова.

Високе звання Героя, за «зразкове виконання бойових завдань командування і проявлений при цьому винятковий героїзм і самопожертву в ім'я Батьківщини», Анатолію Васильовичу Добродецькому бу-

ло присвоєно посмертно 4 лютого 1944 року.

Читайте продовження на наступній сторінці

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

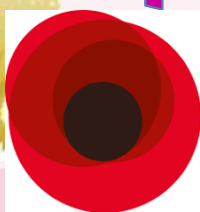
75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

ОДНОКЛАСНИКИ!

ОСТАННІЙ БІЙ

...Анатолій Добродецький відбивав одну атаку за іншою. Коли вже затихла повітряна сутичка, він побачив, що ще один «Мессер», виринувши звідкись з боку, став підкрадатися ззаду до літака П. Кучеренка. Командиру за-

грозувала смертельна небезпека. Роздумувати було ніколи. Давши знати командирі про нову небезпеку по радіо, Добродецький кинувся на ворога. Зробивши різкий маневр в сторону ворога і піймавши противника в приціл, він відкрив вогонь, але патронів вистачило на коротку чергу. Не припиняючи атаки, Анатолій різко рушив вперед сектор газу. «Лавочкін» з ревучим на форсажі двигуном зблизився з літаком противника. Всією масою свого Ла-5 Добродецький вдарив по «Мессершмітту». Обидва літаки вибухнули у повітрі...

Прес-центр
ХЗОШ №57

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

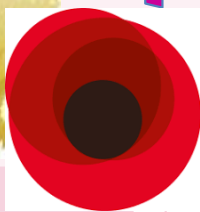

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

ОДНОКЛАСНИКИ

10

"Естафета пам'яті":

**"Ми нащадки переможців!
Пам'ятаємо! Пишаємось!"**

11 грудня 2019 року саме у нашому закладі освіти відбулась урочиста передача символів Естафети від ХГ №13, де вона стартувала 06 листопада 2019 року.

На заході були присутні:

заступник голови адміністрації Холодногірського району по гуманітарним та соціальним питанням – Уварова Інна Олександрівна, ветерани війни, члени Ради ветеранів району:

Скляр Олександр Борисович, голова ради ветеранів Холодногірського району,

Пліщенко Іван Олександрович, заступник голови

ради ветеранів Холодногірського району,

Бабайлов Юрій Олександрович, полковник, учасник Карибського кризису на Кубі,

Анісімов Віталій Ілліч, віце-адмірал, випускник школи 1952 року,

Кіхтенко Галина Григорівна, голова комісії по роботі з молоддю.

Читайте продовження на наступній сторінці →

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

11

"Естафета пам'яті":

**"Ми нащадки переможців!
Пам'ятаємо! Пишаємось!"**

та у рамках «Естафети пам'яті».

Скляр Олександр Борисович – голова Ради ветеранів Холодногірського району та Бабайлов Юрій Олексійович – поділились своїми знаннями, думка-

формацією про визволення Харкова та України, які будуть передаватись від школи до школи до 09 травня 2020 року. Також отримали від ветеранів «Книгу пам'яті». Інформація буде доповнюватись цікавими фактами, спогадами, роздумами, фотоматеріалами і перетвориться наприкінці у цікавий альбом «Пам'яті та пошани».

Учні нашої школи підготували святковий концерт «Пам'ять вічно жива», привітали гостей, познайомили присутніх з проектом «Мить життя на шляху історії», який підготував учень 8-А класу нашого закладу освіти, Решетняк Олександр.

ДЮГО «Однодумці» звернулася з пропозицією до ХМОУС включити цей проект до реалізації в масштабах міс-

ми та спогадами про тяжкі часи війни, які довелося перенести рідним та близьким кожної української сім'ї, побажали миру присутнім.

Скляр Олександр Борисович разом з учнями ХГ №13 передали учням нашого закладу освіти символи «Естафети пам'яті»: кубок та папку з ін-

**Прес-центр
ХЗОШ №57**

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

12

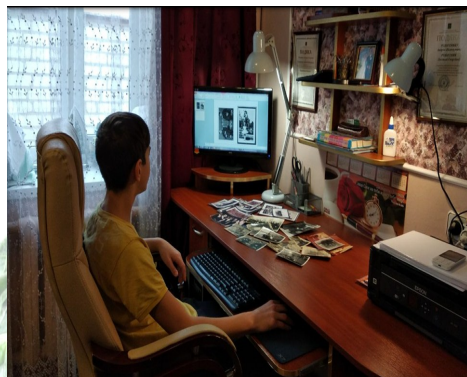
"Марафон унікальних справ" ХМОУС:

"Мить життя на шляху історії"

На цьому конкурсі учень 8-А класу нашого закладу освіти, переможець районного етапу, презентував власний проєкт під назвою «Мить життя на шляху історії».

Над розробкою проєкту він працював разом зі своїми керівниками: заступником директора з

Щорічно серед учнів закладів загальної середньої освіти Холодногірського району проходить конкурс «Марафон унікальних справ» ХМОУС.

виховної роботи, Супруною Оленою Миколаївною та педагогом-організатором, Поповою Інгою Владиславівною.

«Марафон унікальних справ» ХМОУС: «Мить життя на шляху історії», проходив у 2019/2020

навчальному році у межах «Естафети пам'яті», з метою вшанування пам'яті про подвиг старшого покоління людей, які брали участь у Другій світовій війні, визволенні України від фашистських загарбників; поглиблення знань з історії Другої світової війни свого району, міста, країни; виховання пошани до старшого покоління, ветеранів війни та праці, сучасних захисників України.

Читайте продовження на наступній сторінці

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

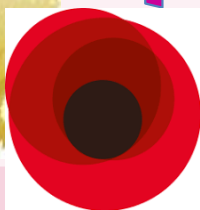

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

ОДНОКЛАСНИКИ

13

"Марафон унікальних справ" ХМОУС:

"Мить життя на шляху історії"

ною історичною тематикою.

Фотографії передають важливу інформацію: світогляд, культуру, поведінку, події тощо. Це своєрідний довідник нашого минулого. Деякі кадри

Проект «Мить життя на шляху історії» — демонструє фотографії з сімейних та шкільних архівів, яких немає в жодному підручнику історії, Вікіпедії чи довідниках за різ-

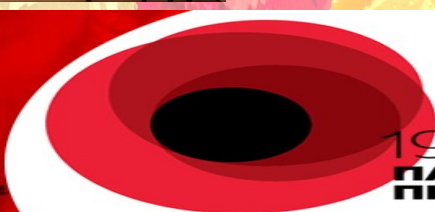
Метою проекту стали організація й проведення в навчальних закладах міста виставки фотоматеріалів.

Головне завдання проекту полягало у залученні до спільної пошукової роботи; дослідженні історичних матеріалів; знаходженні цікавих історичних світлих; створенні умов для розвитку творчого потенціалу та самореалізації.

всесвітньо відомі, інші — покриваються пилом. Проте, саме вони можуть стати поштовхом до нових досліджень, пролити світло на темні фрагменти історії.

Читайте продовження на наступній сторінці

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

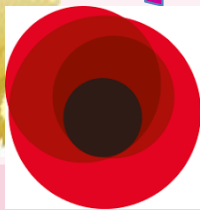

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

14

"Марафон унікальних справ" ХМОУС:

"Мить життя на шляху історії"

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

лення мотивації вивчення історії, формування історичної пам'яті.

Співпраця з громадськими організаціями, науково-дослідницькими центрами, навчально-виховними та культурними закладами.

Проект «Мить життя на шляху історії» – це активна громадська позиція. Це – позитивне ставлення до історичного минулого, свідчення глибокого коріння нашого народу.

До очікуваних результатів належить отримання навичок історичного дослідження, активізація командної роботи, укріплення зв'язку поколінь, поси-

Практична цінність: проект може бути використаний у навчальному та виховному процесі чи інших культурних програмах впродовж тривалого періоду.

Прес-центр
ХЗОШ №57

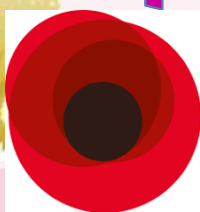
1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

ОДНОКЛАСНИКИ

15

В пам'яті поколінь

мир!" та "Привітай ветерана".

Вони вшановують пам'ять вічних героїв покладанням квітів у сквері А.В. Добродецького та вручають квіти ветеранам, бажають їм довгих років життя.

ти дідів і прадідів, які брали участь у Другій світовій війні. Адже цей день став символом героїзму нашого народу, день

Щороку напередодні 8-9 травня – Днів пам'яті та примирення і річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, з метою вшанування пам'яті полеглих воїнів, учні нашого закладу освіти беруть активну участь в акціях "Миру-

В цей день діти беруть із собою портре-

нашої спільної пам'яті про загиблих, про героїв і захисників нашої країни.

Ми завжди пам'ятатимемо про подвиг ветеранів, які ціною власного життя заплатили за мирне небо і таку довгоочікувану Перемогу.

Читайте продовження на наступній сторінці

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

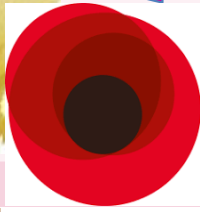

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

ОДНОКЛАСНИКИ

16

В пам'яті поколінь

війною молодість, мрії, скалічені тіла та загублені долі.

А з нагоди Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, на згадку про цю історичну подію,

ни, гордості за героїзм нашого народу, єднання з людьми у боротьбі за мир, у сквері А.В. Добродєцького традиційно проводиться святковий концерт.

Цими днями ми згадуємо сторінки минулого, щоб ще раз усвідомити, кому зобов'язані мирним небом над головою.

Людство заплатило надто велику ціну за перемогу. Це — обірвана

метою виховання почуття любові до Батьківщини.

Всі, від мала до велика, в цей день дякують воїнам-визволителям та вшановують їх за перемогу, що дісталася непростю ціною.

Прес-центр
ХЗОШ №57

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

Однокласники!

17

Пам'ять не знає сивини...

Цьогоріч, у рамках «Естафети пам'яті» та «Марафону унікальних справ», у нашому закладі освіти було проведено виховну годину «Спогади з сімейного альбому», на яку було запрошено випускницю школи 2015 року – Супрунову Ірину Андріївну. Дівчина розповіла про своїх рідних, які брали участь у Другій світовій війні, адже пам'ять про цих людей не згасне ніколи в її серці.

«Війна... Почули це слово і вжахнулися. Нинішнє покоління переосмислює

історію останньої війни – Другої світової. А в серці старшого покоління це слово – незагоєна рана. Це – зламані на самому початку мрії про обірвану професію, сподівання на довге й щасливе життя.

Це – останній потиск руки, останній поцілунок, останній погляд найближчої, найдорожчої людини.

Війна увірвалася в серце нашого народу, як уламок. Затьмарила сонячне небо димом пожеж, стала болем нестерпним від чорних похоронок, що тисячами приходили щодня. Скільки крові пролито! Скільки сліз виплакано!

Коли мова йде про захист Батьківщини, про порятунок свого народу, то у війні людина бере участь за велінням серця. У бій готові йти ті, хто у своєму житті не брав у руки зброї, ті, про кого говорять, що вони й мухи не скривдять. Усі, хто здатен

тримати зброю, стають на захист батьківщини.

З насолодою згадую, як слухала в дитинстві розповіді моєї прабабусі про село Старий Мерчик та про історію створення цього села, а також звідки походять наші корені. На мапі Харківщини, зокрема її північно-східної частини, є чимало географічних назв (що починаються на склад «мер»). Це села Валківського району Старий Мерчик і Новий Мерчик, які розташовані на великій відстані від однойменної річки Мерчик. Тож здається малоімовірним, що саме річка дала їм таку назву.

Читайте продовження на наступній сторінці

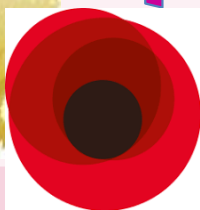

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

Однокласники

18

Отже, саме розповіді прабабусі посіяли в моїй дитячій душі зерна любові до рідного села, де народились моя прабабуся (Литовка Марія Єгорівна), мій дідусь (Партола Микола Вікторович), моя бабуся (Партола Лідія Василівна).

Литовка Марія Єгорівна

Пам'ять не знає сивини...

Моє покоління знає про війну лише з кінофільмів та художньої літератури. І не тому, що ми не цікавимося нашим минулим, а тому що час пливе рікою і герої входять у

Литовка Василь Сергійович

вічність. А як хочеться дізнатися про ті полум'яні роки все більше і більше! І ось ми з мамою відкриваємо старий альбом, у якому безліч чорно-білих фотографій. «Це твій прадід Василь», – пояснює мама. Я поглянула на фото. З нього на мене дивився чоловік у цивільному. У його очах

тернистий шлях життя, пережиті горе і радість. Це мій прадід – Литовка Василь Сергійович. Перегортаю сторінку. Наступне фото мене ще більше вразило. На ньому впевнений мужній погляд жінки. Не віриться, що колись ось ця ніжна з тихим голосом жінка, мужньо і сміливо захищала свою землю. Це моя прабабуся – Литовка Марія Єгорівна.

Гортаю батька сімейний альбом. Бачу ще одну жінку з таким же зосередженим поглядом. Це моя прабабуся Супрунова Анастасія Федорівна, яка брала участь у розгромі німецьких окупантів у складі 7 Гвардійської армії з 1943 року по 1945 рік. Нагороджена за «Перемогу над Германією».

Читайте продовження на наступній сторінці

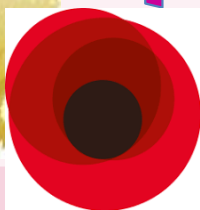
75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

Однокласники

19

Пам'ять не знає сивини...

Мій батько Супрунов Андрій Анатолійович з великою вдячністю розповідає мені про свою бабусю, якої вже нема, але пам'ять продовжує зберігати ті великі справи, які принесли мир та злагоду нашому народу та безпосередньо моїй родині.

Повідомлення по радіо 22 червня для багатьох було несподіванкою. Близько тисячі мерчан було призвано в армію. 22 жовтня 1941 року в Мерчик без бою вступили німецькі війська.

Влітку 1942 розпочався примусовий набір молоді в

Німеччину: дівчат і хлопчиків віком від 18-19 років.

В управі було складено списки. Брали тих, в кого було в сім'ї по декілька дітей. Добровольців виявилось мало.

Однією з примусово вивезених була моя прабабуся, жителька села Старий Мерчик Харківської області Литовка Марія Єгорівна, яка зараз і мешкає в селищі по вулиці Жовтнева, 49.

З боєм в серці моя прабабуся згадує про свого чоловіка, мого прадіда, Литовку Василя Сергійовича, який захищав зі зброєю в руках своє село. Під час бойових дій він був двічі тяжко поранений у 1941 та 1942 роках.

Він пережив важкі часи блокади. Зазнав голоду, бачив

як смерть косила жителів і захисників міста.

Лише у лютому 1943, коли блокаду було прорвано, прадід зміг повернутися до рідного села, але вже був не спроможний нести військову службу.

У наслідок чого став інвалідом війни. Його героїчні дії відзначені орденом та медалями. Але він отримав найцінніше – саме життя. Це була основна нагорода, яку може отримати солдат після війни. Розпочалося нове життя, але події цієї війни ніколи не виходили з його пам'яті.

Читайте продовження на наступній сторінці

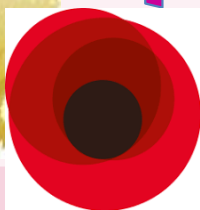

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

Однокласники

20

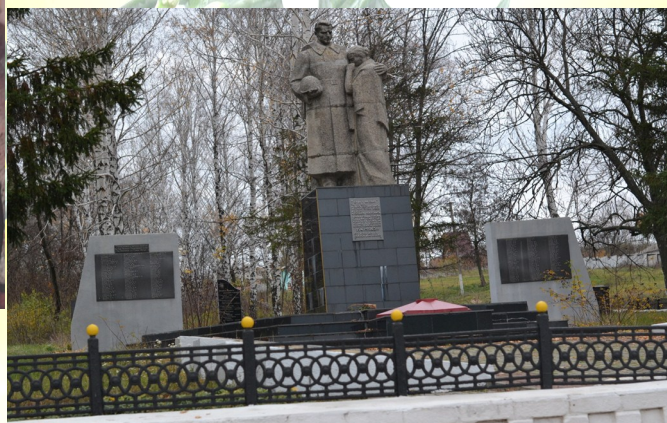
Пам'ять не знає сивини...

областей віддали життя, захищаючи і визволяючи Старий Мерчик. Десятки мирних жителів стали

Старого Мерчика — меморіальну плиту.

Не знаю, як складеться моя доля, але я впевнена, що розповіді моїх рідних допоможуть мені ніколи не забути ті важкі часи. Обіцяю, що завжди шануватиму спадщи-

Уже пішов з життя прадідусь, а моя родина досі зберігає його нагороди, як реліквії, як пам'ять про героїчне минуле, як пам'ять нащадкам: «Не зганьбить пам'ять наших дідів, прадідів, любіть і захищайте Батьківщину, як вони...».

Близько 400 мерчан загинуло в боях 1941-1942 років, близько 500 бійців з інших

жертвами війни, близько двох десятків будівель було спалено.

Мільйонні збитки заподіяла війна селу, майже в кожен дім принесла горе.

На честь воїнам-визволителям проти німецьких загартбників встановлено в центрі села братську могилу загиблим воїнам та на в'їзді до

ну, що залишилася від рідних, що пройшли через грізні роки. Я пам'ятатиму про тих, хто не тільки боротьбою на фронтах, але й своїми трудовими подвигами наближав довгоочікувану Перемогу».

Прес-центр
ХЗОШ №57

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

8 і 9 травня Дні пам'яті та примирення

75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні